

Curs de formació. Fundació Joan Miró i Museu Nacional d'Art de Catalunya

Apropa Cultura

Educa amb l'Art 19

RETRATS de PAISATGES

M.Carmen G.Mahedero_inula

El paisatge

El paisatge és un concepte cultural que ens identifica i amb el que ens identifiquem nascut de la necessitat de l'individu per conèixer-lo, investigar-lo, registrar-lo, captar-lo i viure'l.

El paisatge existeix en tant que és vist, només hi ha paisatge si hi ha mirades.

El paisatge és, sobretot, la mirada que l'acull

El fet d'ocupar espai, físic, fa que el paisatge sigui una realitat que tots compartim; l'espai no és per a nosaltres una opció, sinó una exigència.

Valors que ens constitueixen com a persones: el racional, l'ètic, el social i l'**estètic** tots quatre relacionats. L'eix estètic, potser el menys evident dels quatre, ens parla d'**una dimensió que podem resumir en: sensibilitat**. No obstant, amb força freqüència ens sentim desorientats davant la nostra condició d'ésser sensible.

Es diu de la bellesa que no sabem què és, però sabem perfectament quan hi és o quan no hi és.

L'Art, les arts...

Les arts són una eina capaç de generar l'adquisició de nous coneixements, de desplegar les nostres "ales" sensorials, enriquir la nostra capacitat de comunicar-nos i expressar-nos i ampliar la nostra mirada i interpretacions del món.

Des dels seus orígens, les diferents disciplines artístiques posseeixen la **capacitat de generar emocions**. “Problema!” des del segle XX, en nombroses ocasions l’emoció ha estat desplaçada a favor de la presentació d’una idea o d’un raonament teòric.

L'art en educació afavoreix la receptibilitat, la creativitat, alhora que desenvolupa l'esperit crític i estètic

No es tracta de proporcionar un decàleg de passos a seguir sinó de buscar la **se-**
ducció, de proporcionar un conjunt de recursos on cadascú troba i tria allò que li
permet expressar-se i comunicar-se amb els altres.

La seducció es troba a la base de la creació, és comuna tant a l'artista com a l'espectador i té la capacitat d'emocionar.

Per emocionar-nos necessitem temps, espai i eines (materials i cognitives); necessitem generar un **llenguatge propi** el qual ens ajudarà a buscar **“el nostre” lloc**.

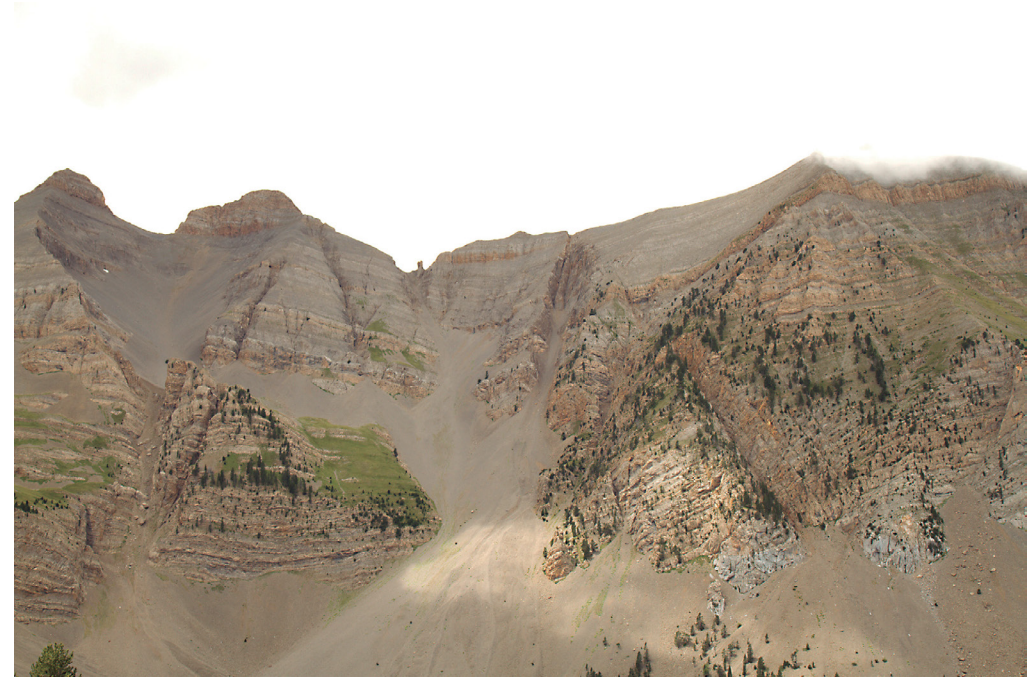
L'aprenentatge artístic aborda tres aspectes:

- productiu: com s'aprèn a crear formes visuals que tenen naturalesa estètica i expressiva
- crític: com s'aprèn a veure formes visuals en l'art i en la naturalesa
- cultural: com es produeix la comprensió de l'art.

Esther Ferrer, *Extrañeza, dolor y un largo etc.* Barcelona, 2019.

MCarmen GMahedero. Macizo del Cotiella, 2011.

MCarmen GMahedero. Material de documentació per *pantone-paisje*, Vallée d'Ossau, 2018.

el paisatge és amplitud i refugi

el paisatge també és el quotidià

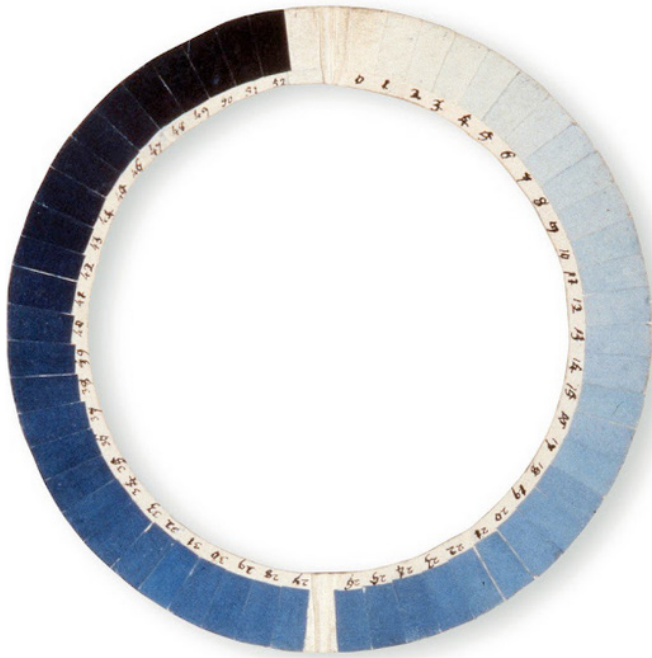

MCarmen GMahedero. *Pintando Naturaleza*, Sines, 2008.

MCarmen GMahedero. *Pintando Naturaleza*, Barcelona, 2008.

Horace-Bénédict de Saussure's. Cyanometer, 1760.

Anna Atkins, *British Algae*. 1843.

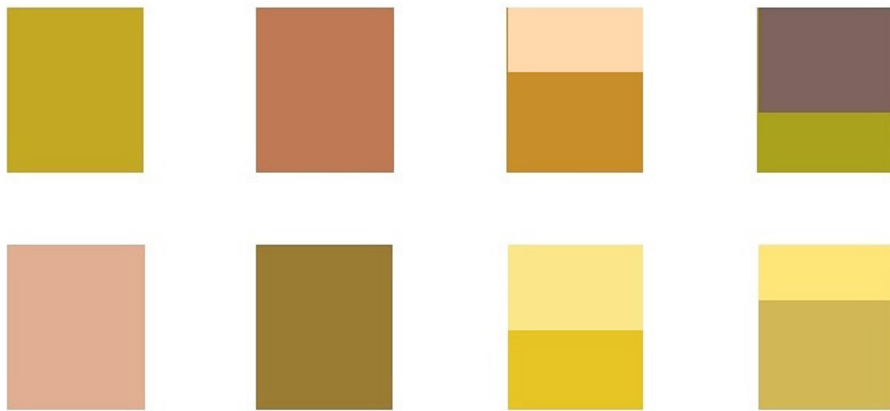
William Lamson. *Automatic, Sea drawing*. Chile 2009.

MCarmen GMahederon, *Tobby*. Barcelona 2010.

Garry Fabian Miller, Oliver Coates and Alice Oswald. Performance, 2018.

MCarmen GMahedero. *pantone-paisaje*, 2018.

MCarmen GMahedero. *Ejercicios, Paisajes sonoros*, 2016.

el **retrat**em (reproduir la imatge d'una persona o una cosa en dibuix, pintura, escultura o fotografia / descriure detalladament a una persona o una cosa)

Centaurea montana 1
Français: Centauree des montagnes
Occitan: Bileut des montagnas
Castellano: Centaurea de montaña
Aragonés: Centaurea de las montañas
Glera del Binzarar. 12 de julio, 2018 (Valle de Tena)
Fagus sylvatica 2
Français: Hêtre sylvestre
Occitan: Haget
Castellano: Haya común
Aragonés: Fago
Bois de Biscan. 8 d'aotù, 2018 (Vallée d'Ossau)

Potentilla alchemilloides 3
Français: Potentille fausse alchémille
Castellano: Potentilla
Puerto de Portalet. 30 de julio, 2018 (Valle de Tena)
Teucrium pyrenaicum 4
Français: Germandrée des Pyrénées
Castellano: Teucrio pirenaico
Puerto de Portalet. 30 de julio, 2018 (Valle de Tena)

Genista tinctoria 5
Français: Gênet des teinturiers
Occitan: Gelise
Castellano: Retama de tintoreros
Aragonés: Retama de tintoreros
Louvie-Soubiron. 23 de juillet, 2018 (Vallée d'Ossau)
Abies alba* + *Pinus sylvestris 6
Français: Sapin pectiné + Pin sylvestre
Occitan: Sapi + Pi
Castellano: Abeto común + Pino silvestre
Aragonés: Pinabete + Pino albar
Bois de Gélan. 23 de juillet, 2018 (Vallée d'Ossau)

Eryngium bourgatii 7
Français: Chardon bleu des Pyrénées
Occitan: Cardòu blu
Castellano: Cardo de la Magdalena
Aragonés: Cardo azul
Artigaleunga. 21 de julio, 2018 (Valle de Tena)
Vaccinium myrtillus 8
Français: Airelle myrtille
Occitan: Abanriu
Castellano: Arándanos
Aragonés: Olivetas de puerto
Puerto de Portalet. 6 de agosto, 2018 (Valle de Tena)

Hypericum perforatum 9
Français: Millepertuis perforé
Occitan: Flou de San Joan
Castellano: Hierba de San Juan
Aragonés: Olivetas de puerto
La Cuniacha. 15 de julio, 2018 (Valle de Tena)
Juniperus communis 10
Français: Genévrier
Occitan: Genèbre
Castellano: Enebro común
Aragonés: Xinebro
Ibón de Piedraíta. 15 de julio, 2018 (Valle de Tena)

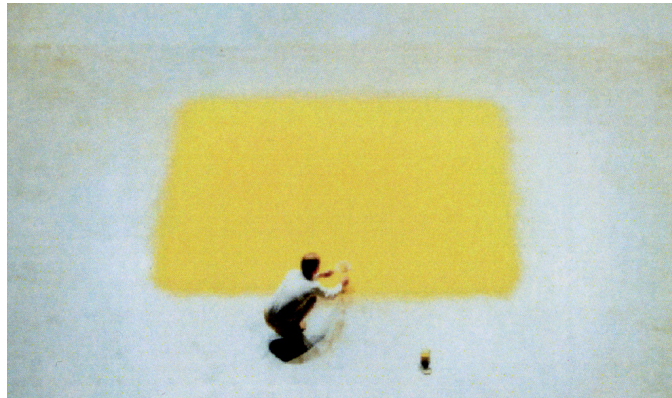

Yoshihiro Suda.

Christiane Löhr

Wolfgang Laib

Andy Goldsworthy

Tim Knowles

DINÀMIQUES

retrat sonor · retrat a dos · retrat fotogràfic

Sessió

Inici: què és paisatge per a nosaltres? És important pel desenvolupament de la sessió començar amb una posada en comú sobre el terme que treballarem. De manera dinàmica vam crear un petit “panell d’idees prèvies” sobre una de les parets de l’Espai Taller.

Estimular i despertar curiositat: fem servir referents visuals que treballin el paisatge. A major diversitat de vocabularis artístics (instal·lacions, fotografia, dibuix, performance ...) més interessant serà la resposta. L’important no serà el final, però tot el recorregut i punts estimulats que desencadenin una actitud activa. Generar una voluntat autònoma per experimentar, investigar, buscar El procés dins de la creació és bàsic, busquem que la sessió surti de l’espai i es converteixi en una nova manera de mirar.

Trencar el gel: abans de començar les dinàmiques, vam buscar exercicis que servissin per introduir els materials de treball (llapis de diferents dureses) i despertem la imaginació (dictat de línies) El joc és molt important en els processos creatius, capacitat que anem perdent a mesura que ens fem adults.

No es busca un resultat final, la importància està en el transcurs. D’haver objectius, aquests serien les reflexions i les conclusions que permetin establir nous punts des d’on continuar treballant, i experimentant. D’aquesta manera es comença a construir un llenguatge propi. El suposat error és un punt idoni des del qual treballar.

Refents:

Corinne Luyken, “Un llibre ple d’errors”. Ed. Lumen, 2017

Eulàlia Bosch, “Un lloc anomenat escola”. Ed. Graó, 2003

Betty Edwards, “Aprender a dibujar con el lado derecho del cerebro”

Maria Acaso, “rEDUvolution”. Ed. Paidós, 2013

Paisatge sonor

El cervell humà utilitza dos modes de pensament, un verbal, analític i seqüencial (esquerre) i un altre visual, perceptiu i simultani (dret)

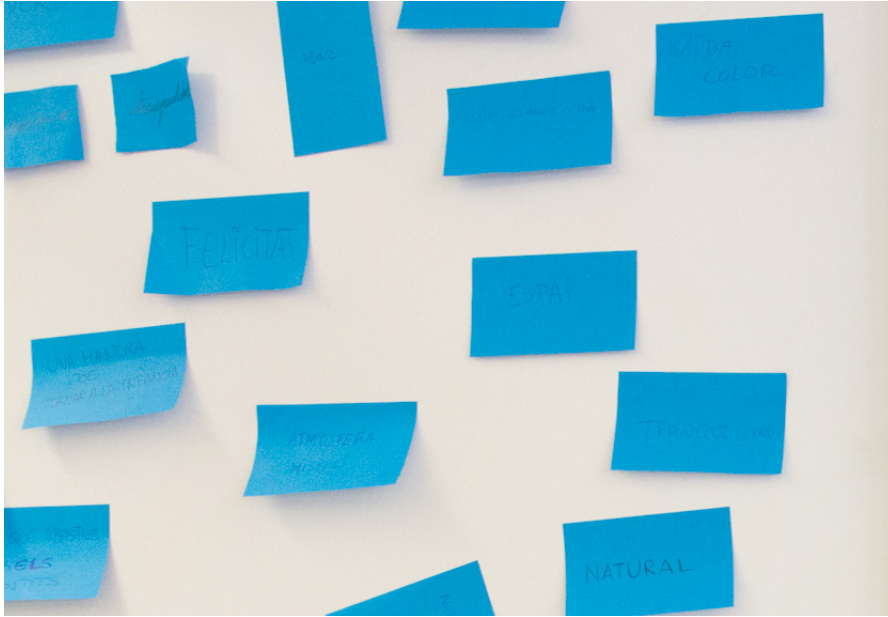
Exploració gràfica dels sons.

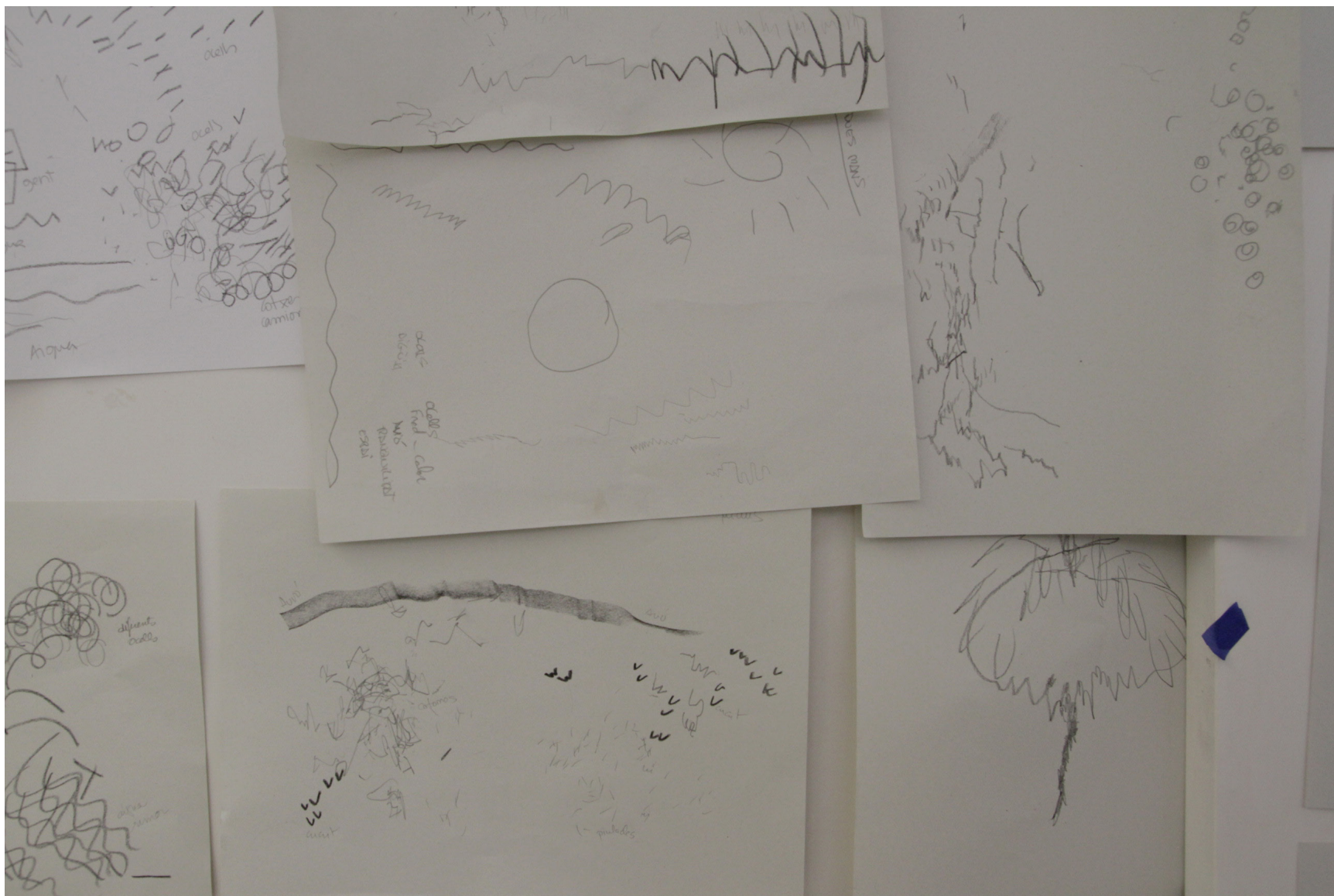

Retrat a dos

Dibuix per tacte entre dues persones i/o individualment per frottage

Dibuixos a ulls tancats. Percebre l'entorn d'una manera diferent, prescindir de la vista per concentrar-se i descobrir d'altres elements de la nostra quotidianitat mitjançant l'oïda. Deixar-se emportar pel treball en parella, quins elements criden l'atenció d'altre persona, què em vol ensenyar? (paisatges sonors i retrats a dos)

Refugis fora d'ordenament

Petits grans paisatges. Deriva on buscar aquells espais que passen desapercibuts, aquells espais considerats residuals petites escletxes, racons, vorals...

Els elements naturals reconstrueixen paisatges emocionals.

Els elements naturals remetien a moments personals i faciliten la identificació amb el lloc. On hem pres la fotografia i perquè hem triat aquell lloc permet construir, col·lectivament, l'espai viscut i compartit.